

Informacja o działalności komitetu naukowego PAN w 2019 r.

I. Informacje ogólne

Komitet Psychologii PAN

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu:

prezydium, skład osobowy Komitetu

Prezydium Komitetu Psychologii PAN w kadencji 2015-2019

Dr hab. Michał Harciarek, prof. UG, Przewodniczący

Dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW, Zastępca Przewodniczącego

Prof. dr hab. Mariola Łaguna, Sekretarz

Prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, Członek korespondent PAN, Członek Prezydium

Prof. dr hab. Janusz Trempała, Członek Prezydium

Lista członków Komitetu Psychologii PAN w kadencji 2015-2019

Prof. dr hab. Jerzy Marian Brzeziński, Członek rzeczywisty PAN

Prof. dr hab. Edward Nęcka, Członek rzeczywisty PAN

Prof. dr hab. Jan Strelau, Członek rzeczywisty PAN, Honorowy Przewodniczący KP

Prof. dr hab. Bogdan Wojciszke, Członek rzeczywisty PAN

Prof. dr hab. Dariusz Doliński, Członek korespondent PAN

Prof. dr hab. Małgorzata Kossowska, Członek korespondent PAN, Członek Prezydium

Prof. dr hab. Janusz Reykowski, Członek korespondent PAN

Prof. dr hab. Helena Sęk, Członek Honorowy KP

Dr hab. Michał Harciarek, prof. UG, Przewodniczący KP

Dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW, Zastępca Przewodniczącego KP

Prof. dr hab. Mariola Łaguna, Sekretarz KP

Prof. dr hab. Janusz Trempała, Członek Prezydium KP

Prof. dr hab. Augustyn Bańka

Prof. dr hab. Barbara Bokus

Prof. dr hab. Anna Izabela Brzezińska

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

Prof. dr hab. Roman Cieślak

Prof. dr hab. Ewa Czerniawska

Dr Barnaba Danieluk

Prof. dr hab. Piotr Francuz

Prof. dr hab. Janusz Grzelak

Prof. dr hab. Mirosław Kofta

Prof. dr hab. Maria Lewicka

Prof. dr hab. Władysław Łosiak

Prof. dr hab. Magdalena Marszał-Wiśniewska

Prof. dr hab. Czesław Nosal

Prof. dr hab. Piotr Oleś

Prof. dr hab. Paweł Ostaszewski

Prof. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski

Dr hab. Michał Parzuchowski, prof. SWPS

Prof. dr hab. Grzegorz Sędek

Dr Agnieszka Sorokowska

Dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska, Przewodnicząca PTP

Dr hab. Michał Wierzchoń, prof. UJ

Dr hab. Monika Wróbel

Prof. dr hab. Tomasz Zaleśkiewicz

Sprawozdanie uwzględnia stan na koniec grudnia 2019.

zestawienie liczbowe: liczba członków ogółem – 36 osób, w tym członkowie PAN – 7 osób,

zatrudnionych w (jako głównym miejscu pracy): jednostkach PAN - 0, szkołach wyższych - 36, instytutach badawczych¹ - 0, pozostałych - 0;

komisje, sekcje lub zespoły (nazwy, przewodniczący); udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu - 0.

W roku 2019 w ramach Komitetu działały 2 komisje oraz Kapituła Nagrody Prezesa PAN im. A. Malewskiego.

Kapituła Nagrody Prezesa Polskiej Akademii Nauk im. Andrzeja Malewskiego

Prof. dr hab. Jerzy Brzeziński

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

Prof. dr hab. Dariusz Doliński

Prof. dr hab. Janusz Grzelak (Przewodniczący)

Prof. dr hab. Czesław Nosal

Prof. dr hab. Grzegorz Sędek

Dr hab. Michał Wierzchoń, prof. UJ (Sekretarz)

Komisja ds. Repozytorium Metod i Narzędzi

Dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

Dr Barnaba Danieluk

Dr Michał Parzuchowski, prof. SWPS

Komisja Wyborcza

Dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW

Dr hab. Jan Ciecuch, prof. UKSW

Dr Barnaba Danieluk

Prof. dr hab. Mariola Łaguna

Prof. dr hab. Paweł Ostaszewski

Dr hab. Michał Wierzchoń, prof. UJ

I.2. Zakres działania Komitetu.

Komitetu Psychologii PAN realizuje zadania mieszczące się w następujących obszarach tematycznych:

1. Promowanie wysokiej jakości badań naukowych – promowanie twórczych dokonań, zwłaszcza publikowanych w obiegu międzynarodowym i stanowiących znaczący wkład do nauki. Realizacji tego celu służą między innymi dyskusje i referaty podczas zebrań plenarnych Komitetu oraz konferencji organizowanych lub współorganizowanych przez Komitet, w tym zwłaszcza corocznej konferencji naukowej "Kolokwia Psychologiczne". W 2019 roku cel ten realizowany był także w ramach prac

¹ instytuty badawcze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

Komisji ds. Repozytorium Metod i Narzędzi, której głównym zadaniem jest popularyzacja uznanych w środowisku metod i narzędzi do pomiaru zmiennych psychologicznych.

2. Promowanie wysokiej jakości publikacji naukowych w zakresie psychologii – temu celowi służy:

- wydawanie czasopisma naukowego afiliowanego przy KP PAN: *Polish Psychological Bulletin*;
- oddziaływanie na środowisko polskich psychologów badaczy w kierunku podtrzymywania i doskonalenia standardów publikacyjnych oraz publikowania wyników badań w obiegu międzynarodowym.

3. Promowanie wysokiej jakości kształcenia w zakresie psychologii - dyskutowanie kwestii jakości kształcenia, nadawania uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia.

4. Przygotowywanie opinii, ocen i ekspertyz na temat rozwiązań prawno-organizacyjnych dotyczących funkcjonowania jednostek naukowych i naukowo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, w tym zasad parametryzacji jednostek naukowych, organizacji studiów i jakości kształcenia w zakresie psychologii i nauk pokrewnych.

5. Promowanie dobrych praktyk dotyczących jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej.

6. Promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, m.in. za pośrednictwem konkursu o Nagrodę im. Andrzeja Malewskiego (Nagroda Prezesa PAN).

7. Wymiana myśli oraz integrowanie środowiska wokół wspólnych interesów, jak na przykład kwestia ustawy o zawodzie psychologa, rozwój psychologii, promocja dobrych wzorów w zakresie aktywności akademickiej i społecznej badaczy oraz dydaktyków. Realizacji tego celu służyły zorganizowane przez Komitet Psychologii PAN Kolokwia Psychologiczne, a także wydawany *Informatora Komitetu Psychologii PAN*. Również działania Komisji ds. Repozytorium Metod i Narzędzi, które zmierzają do promocji metod i narzędzi psychologicznych wśród psychologów i studentów psychologii prowadzących badania naukowe.

8. Podejmowanie aktualnych problemów zgłaszanych przez środowisko naukowe i społeczne.

9. Działania organizacyjne związane z koordynowaniem aktywności Komitetu, jego Komisji i Zespołów.

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, telefon do kontaktów.

Komitet Psychologii PAN, ul. Stawki 5/7, 00-183 Warszawa

E-mail Przewodniczącego Komitetu: psymh@ug.edu.pl

E-mail Sekretarza Komitetu: laguna@kul.pl

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym zebrania z referatami naukowymi).

W r. 2019 odbyły się 3 zebrania plenarne.

Zebranie plenarne Komitetu Psychologii PAN, w dniu 1 marca 2019 w siedzibie PAN w Pałacu Kultury i Nauki. Program zebrania plenarnego obejmował następujące punkty:

1. Informacje o działaniach podjętych w czasie od ostatniego zebrania plenarnego
2. Wybory kandydatów do Akademii Młodych Uczonych
3. Powołanie zespołu ds. kryteriów awansów naukowych
4. Sprawa poparcia włączenia wydawnictw na listę MNiSW
5. Informacje na temat wyborów do Komitetu Psychologii PAN na kolejną kadencję
6. Sprawozdanie Komisji ds. Repozytorium Metod i Narzędzi
7. Informacje na temat Nagrody im. Andrzeja Malewskiego
8. Kolokwia Psychologiczne 2019
9. Wolne wnioski

Zebranie plenarne Komitetu Psychologii PAN, w dniu 18 czerwca 2019 w Gdańsku, podczas konferencji naukowej „Kolokwia Psychologiczne”. Zebranie plenarne składało się z dwóch części.

Część 1. Zamknięte posiedzenie Komitetu Psychologii PAN.

Część 2. Otwarte posiedzenie Komitetu Psychologii PAN, Wręczenie nagrody im. Andrzeja Malewskiego, wykład laureatki dr hab. Malwiny Szpitalak, prof. UJ.

Program części zamkniętej posiedzenia Komitetu Psychologii PAN obejmował następujące punkty:

1. Informacje o działaniach podjętych w czasie od ostatniego zebrania plenarnego
2. Informacje zespołu ds. kryteriów awansów naukowych
3. Zaopiniowanie kandydata do Nagrody im. Władysława Witwickiego dla autora najlepszej monografii naukowej z zakresu psychologii
4. Informacje na temat Nagrody im. Andrzeja Malewskiego
5. Sprawozdanie Komisji ds. Repozytorium Metod i Narzędzi
6. Dyskusja projektu porozumienia między uczelniami w sprawie stażu podoktorskiego
7. Propozycja deklaracji w sprawie zmiany klimatu
8. Wyniki prac zespołu ds. oceny czasopism
9. Kolokwia Psychologiczne 2020
10. Wolne wnioski

Zebranie plenarne Komitetu Psychologii PAN, w dniu 11 października 2019 w siedzibie PAN w Pałacu Kultury i Nauki. Program zebrania plenarnego obejmował następujące punkty:

1. Sprawozdanie Komisji ds. Repozytorium Metod i Narzędzi
2. Informacje na temat Nagrody im. Andrzeja Malewskiego
3. Podsumowanie działalności Komitetu w całej kadencji
4. Kolokwia Psychologiczne 2020
5. Wolne wnioski

II.2. Posiedzenia prezydium Komitetu (data, najważniejsze omawiane problemy, w tym

posiedzenia z referatami naukowymi).

Prezydium Komitetu kontaktowało się mailowo na bieżąco, konsultując wszystkie sprawy istotne z punktu widzenia sprawnego funkcjonowania Komitetu i koordynacji jego prac.

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (liczba, w tym posiedzenia z referatami naukowymi).

Komisje Komitetu oraz kapituła Nagrody im. A. Malewskiego pracowały na odległość kontaktując się na bieżąco drogą elektroniczną.

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1 Konferencje naukowe zorganizowane/współorganizowane przez Komitet lub organizowane pod patronatem Komitetu:

Liczba ogółem: 2

w tym:

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorganizatorzy, patronat	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
		krajowa	międzynarodowa	ogółem	z zagranicy		
XXVIII Kolokwia Psychologiczne PAN „Metodologia badań psychologicznych – perspektywa interdyscyplinarna, 17-19.06.2019, Gdańsk	Współorganizatorzy: Instytut Psychologii UG, Komitet Psychologii PAN	TAK	-	95	1	7	15.000 zł

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych

III.2 Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej.

XXVIII Kolokwia Psychologiczne PAN

XXVIII Kolokwia Psychologiczne zgromadziły prawie stu uczestników, reprezentujących wiele ośrodków badawczych i akademickich z całej Polski, m.in. z Warszawy, Krakowa, Poznania, Łodzi, Gdańska, Lublina, Bydgoszczy i Torunia. Wydarzenie stanowiło platformę wymiany doświadczeń specjalistów najwyższej rangi – naukowców w zakresie metodologii badań psychologicznych z różnych ośrodków akademickich z całej Polski. Poruszane podczas konferencji zagadnienia dotyczyły aktualnych wyzwań metodologicznych w badaniach prowadzonych w ramach różnych działów psychologii (w tym m.in. psychologii społecznej, klinicznej, zdrowia, rozwojowej, organizacji i zarządzania). Wykłady prezentowane przez zaproszonych specjalistów dotyczyły takiej tematyki jak struktura procesu badawczego w psychologii, nowoczesne techniki statystyczne (mające na celu lepsze poznanie badanych

zjawisk i relacji między zmiennymi), metodologiczne podstawy rozumienia rozwoju psychicznego i porównań między grupowych, wartość stosowania pomiarów komputerowych w badaniach eksperymentalnych i wspieraniu terapii, przeciwdziałanie nierzetelności w psychologicznych badaniach naukowych. Sesja plakatowa dla doktorantów oraz warsztaty dotyczące metodologii badań psychologicznych pozwoliły rozszerzyć wymianę myśli, informacji i doniesień badawczych. Spotkanie zaowocowało licznymi dyskusjami nad przyszłością psychologii w naszym kraju. Łącznie w ramach wydarzenia odbyło się 7 wykładów (w tym jeden w języku angielskim), 3 warsztaty dla uczestników, sesja plakatowa dla doktorantów, Posiedzenie Dziekanów, Dyrektorów Instytutów Psychologii oraz dwa Zamknięte Posiedzenia Komitetu Psychologii PAN – podczas drugiego z nich nastąpiło uroczyste wręczenie Nagrody Prezesa Polskiej Akademii Nauk im. Andrzeja Malewskiego, zwieńczone wykładem tegorocznej laureatki. W tym roku laureatką nagrody została dr hab. Malwina Szpitalak, prof. UJ; wręczenie nagrody miało miejsce w nowoczesnej instytucji kultury – Europejskim Centrum Solidarności, będącym wyjątkowym punktem na mapie miasta Gdańska.

W trakcie trwania Kolokwiów były realizowane następujące zadania Komitetu PAN:

- koordynowanie i wyznaczanie standardów uprawiania psychologii w Polsce. Służyło temu zorganizowanie posiedzenia Dziekanów i Dyrektorów.
- wręczenie nagrody im. Andrzeja Malewskiego (Nagroda Prezesa PAN). W tym roku laureatem została dr hab. Malwina Szpitalak, prof. UJ, która zaprezentowała wyniki swoich dotychczasowych badań.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

- Wysoko punktowane czasopismo wydawane pod egidą Komitetu Psychologii PAN, *Polish Psychological Bulletin*, indeksowane w bazach międzynarodowych, m.in. Scopus, służy upowszechnianiu teorii i wyników badań w środowisku naukowym.
- Od r. 2016 Komitet wydaje *Informatora Komitetu Psychologii PAN*, który co 1-2 miesiące jest rozsyłany do pracowników samodzielnych z dyscypliny psychologia oraz do wszystkich wydziałów i instytutów psychologii w Polsce.
- Członkowie Komitetu biorą udział w programach radiowych i telewizyjnych, udzielają wywiadów dla prasy, podejmują inne działania popularyzujące naukę.

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu (opis)

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych (z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii); formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytutami naukowymi Akademii

na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/ problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

- Działania na rzecz uregulowań prawnych dotyczących wykonywania zawodu psychologa (podejmowane były wspólnie z Polskim Towarzystwem Psychologicznym)

V.2 Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym.

Działania Komitetu Psychologii PAN w zakresie kształcenia i promowania rozwoju naukowego młodych badaczy. Od lat działalność edukacyjna Komitetu Psychologii PAN polega na oddziaływaniu bezpośrednim i pośrednim na środowisko naukowe, w tym zwłaszcza na młodą kadrę naukową.

- Oddziaływanie bezpośrednie polega na:
 - wprowadzaniu do Komitetu młodych i dobrze zapowiadających się doktorów oraz doktorów habilitowanych; daje im to szansę bezpośredniego kontaktu z doświadczonymi badaczami i udziału w pracach Komitetu, w tym dyskusji naukowej i udziału w konferencjach;
 - zapraszaniu do przedstawienia swoich badań naukowych młodych i dobrze zapowiadających się doktorów oraz doktorów habilitowanych;
 - promowaniu międzynarodowych osiągnięć badawczych młodych badaczy. Temu służy przyznawana co roku Nagroda im. Andrzeja Malewskiego (Nagroda Prezesa PAN). Zgodnie z regulaminem ogłaszany jest konkurs. Następnie Kapituła Nagrody wyłania laureata posiadającego znaczące publikacje międzynarodowe, który podczas konferencji „Kollokwia Psychologiczne” otrzymuje nagrodę wraz ze statuetką i wygłasza referat.
- Oddziaływanie pośrednie polega na tworzeniu atmosfery sprzyjającej rozwojowi karier osób młodych i na trosce o właściwe zapisy prawne promujące dobrze rozumiany rozwój naukowy. Komitet jest żywo zainteresowany nowatorskimi badaniami, ich publikacje można znaleźć w *Polish Psychological Bulletin*. Autorzy takich badań zapraszani są na konferencje naukowe. Komitet dba także o etos pracy naukowej.

V.2.1. Ekspertyzy²: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis).

² Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (wykaz).

- Komitet Psychologii PAN zaopiniował pozytywnie wnioski o włączenie wydawnictw Smak Słowa oraz Pracownia Testów Psychologicznych PTP na listę MNiSW.

V. 3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis).

- Utworzenie i udostępnienie Repozytorium Metod i Narzędzi Psychologicznych.
- Powołanie zespołu ds. kryteriów awansów naukowych i zaproponowanie wymagań wobec doktoratu składanego jako cykl publikacji.
- Zgłoszenie kandydatki do Akademii Młodych Uczonych.
- Zgłoszenie kandydata do Nagrody im. Władysława Witwickiego dla autora najlepszej monografii naukowej z zakresu psychologii.
- Ustalenie propozycji umowy międzyuczelnianej dotyczącej wymiany podoktorskiej pracowników.

VI. Działalność wydawnicza

VI.1

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji: - drukowanej - elektronicznej	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
Wydawnictwa ciągle (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	Polish Psychological Bulletin	elektronicznej		20.000
Pozostałe publikacje	Informator Psychologii PAN	elektronicznej		0

VI.2. Omówienie działalności wydawniczej Komitetu w roku sprawozdawczym.

W 2019 roku było wydawane czasopismo, finansowane lub współfinansowane przez Komitet, które należy do czołowych polskich czasopism psychologicznych:

1. *Polish Psychological Bulletin* (Redaktor naczelny – prof. Dariusz Doliński)

Kwartalnik *Polish Psychological Bulletin*, indeksowany m.in. na liście ERIH Plus i Scopus, ukazuje się w wersji elektronicznej, w języku angielskim. Autorzy otrzymują pozwolenie na umieszczanie swoich tekstów na portalach Academia Plus i Research Gate w celu zwiększenie stopnia upowszechnienia treści publikacji. Czasopismo uzyskało ocenę 40 punktów w ewaluacji czasopism w r. 2019.

2. *Informator Psychologii PAN* (Redaktor – prof. Mariola Łaguna) biuletyn, którego celem jest zwiększenie przepływu informacji w środowisku naukowym psychologów.

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

Członkowie Komitetu działają we władzach, komisjach, komitetach międzynarodowych organizacji naukowych, m.in:

- prof. Barbara Bokus (UW) – członkini Consultation Board of the International Pragmatics Association na lata 2018-2023;
- prof. Roman Cieślak (SWPS)- członek zarządu European Association of Clinical Psychology and Psychological Treatment;
- prof. Małgorzata Kossowska (UJ) – członkini Board of the Society for Terrorism Research, członkini Executive Committee of European Association of Social Psychology;
- prof. Piotr Oleś (KUL) – członek Executive Committee of the International Society for Dialogical Science;
- prof. Jan Strelau (SWPS) – działa w International Society for the Study of Individual Differences i European Association of Personality Psychology jako zasłużony członek-założyciel;
- prof. dr hab. Tomasz Zaleskiewicz (SWPS) - prezydent Division 9: Economic Psychology, International Association of Applied Psychology.

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (opis)

Komitet Psychologii stale współpracuje z Polskim Towarzystwem Psychologicznym w sprawie regulacji prawnych dotyczących zawodu psychologa. W roku sprawozdawczym podejmował kolejne działania integrujące środowisko psychologii akademickiej i psychologów-praktyków wokół idei ochrony tytułu zawodowego psychologa.

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu.

Działania Komitetu Psychologii PAN uwidocznione są w pełni na stronie internetowej <http://www.kompsych.pan.pl/>

Informacje tam zawarte pozwalają środowisku psychologów (badaczy, praktyków) zapoznać się z aktywnością Komitetu i formułowanymi przez Komitet opiniami w sprawach ważnych dla organizacji studiów psychologicznych oraz szerzej – w sprawach ważnych dla uprawiania zawodu psychologa.

Warszawa, dnia 20.01.2020 r.

Dr hab. Michał Harciarek, prof. UG, Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN
Prof. dr hab. Mariola Łaguna, Sekretarz Komitetu